

Arbejdsprogram for regionsrådet i valgperioden 2022-2025

Et gennemgående tema i de udfordringer, som Region Midtjylland står overfor, er pres på ressourcer. Vilkårene har stor betydning for regionsrådets indsatser og ambitioner i den politiske ledelse.

I sundhedsvæsenet arbejdes der målrettet med at løse alle opgaver og reducere i de ventelister, der følger af, at et betydeligt antal udredninger og behandlinger er blevet udsat i forlængelse af blandt andet COVID-19 epidemien. Samtidig mangler en meget stor del af både den private og den offentlige sektor personale.

Prisudviklingen og forsyningssikkerheden presser regionen på tværs af koncernen – ikke mindst når det kommer til planerne for anlæg, omkostningerne ved brændstof og forsyning, samt indkøb af nyt udstyr.

Regionsrådet har desuden vedtaget en styrende politisk ambition, som lægger spor ud for, hvordan regionsrådet skal arbejde med områderne personaleressourcer, lighed i sundhed, bæredygtighed og psykiatri. Det er vigtige og komplekse problemstillinger, som ofte kræver tæt samarbejde på tværs af sektorer og interessenter.

I dette arbejdsprogram oplystes og perspektiveres de mest centrale indsatser og fokusområder for regionsrådet i den resterende del af valgperioden. Del 1 omhandler dels de emner, der er indeholdt i den styrende politiske ambition og dels de øvrige store opgaver, der umiddelbart kan placeres under de fire overskrifter, mens del 2 omhandler øvrige emner og indsatser.

Del 1: Indsatser i den styrende politiske ambition

1.1. Psykiatri

Den styrende politiske ambition peger på tre indsatsområder indenfor psykiatri.

Forebyggelse

Regionsrådet vil arbejde med, hvordan vi lykkedes med forebyggelse, så færre børn og unge har behov for at komme ind i psykiatrien. Det skal ske gennem et øget fokus på en forebyggende indsats målrettet børn og unge af psykiatriske patienter, og man vil sikre, at der sker en helhedsorienteret tidlig indsats for de børn og unge vi på tværs møder første gang. Samtidig er det afgørende, at der arbejdes ud fra en tidlig og helhedsorienteret indsats, så alle relevante parter omkring barnet og den unge tænkes ind.

Helhedsorienteret indsats

Der skal fokus på, hvordan vi i højere grad giver en helhedsorienteret indsats, når børn og unge er kommet ind i psykiatrien. Her skal fokus på at styrke tværsektorielt samarbejde og kommunikation og at sikre en bedre sammenhængende og mere helhedsorienteret indsats til de børn og unge, der er i psykiatrien samt deres pårørende.

Overdødelighed

Den tredje problemstilling regionsrådet har udpeget er, hvordan vi sikrer et bedre og længere liv til flere med psykisk sygdom. Det skal blandt andet ske ved at øge opmærksomheden på deres fysiske sygdomme. Selvmordsraten hos mennesker med psykiske lidelser skal

nedbringes, og vi vil sikre den gode behandling til de sværest syge, herunder mennesker med samtidigt misbrug.

Ud over de tre indsats i den styrende politiske ambition er der andre indsats og fokusområder, der omhandler psykiatrien.

10-års plan for psykiatrien

Regeringen har bebudet, at den vil komme med et udspil til en styrkelse af psykiatrien i Danmark. I første omgang har Sundhedsstyrelsen udarbejdet et fagligt oplæg til en 10-års plan for psykiatrien i Danmark. Beslutninger i fra Folketinget på området vil skulle implementeres i Region Midtjylland.

Robust Psykiatri

Under overskriften "Robust Psykiatri" arbejdes der med en samlet plan for, hvordan man kan skabe løsninger, som bidrager til en mere robust psykiatri – både fagligt og organisatorisk. Arbejdet skal blandt andet ses i lyset af stor personalemangel inden for flere nødvendige faggrupper. Flere af initiativerne under Robust Psykiatri svarer til de initiativer, som er beskrevet i Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til en 10-års plan for psykiatrien.

Ny Psykiatriplan for Region Midtjylland

Regionsrådet har aftalt, at der i valgperioden skal udarbejdes en ny psykiatriplan, der skal sætte rammerne for udviklingen af psykiatrien. Det er forventningen, at den endelige plan efter en grundig og inddragende proces fremlægges til politisk godkendelse primo 2024.

1. 2. Personaleressourcer

Overordnet set har regionsrådet fokus på, hvordan Region Midtjylland sikrer gode arbejdspladser, der kan rekruttere, udvikle og fortsat tilknytte medarbejdere nu og i fremtiden. Det er afgørende for borgerne i Region Midtjylland, at de mødes af kompetente medarbejdere med de rette faglige kvalifikationer. Regionsrådet har nedsat et særligt udvalg til at arbejde med personalesituationen på mellemlangt og langt sigt. Arbejdet med personalet i de kommende år skal understøttes og monitoreres med data.

Den styrende politiske ambition peger konkret på tre problemstillinger, regionsrådet ønsker at arbejde med i denne valgperiode.

Udfordringen

Vi ved, at om nogle år skal færre medarbejdere passe og behandle flere patienter, og det ønskes afdækket i hvilket omfang udfordringen får nu og fremadrettet. Regionsrådet ønsker derfor at identificere og kvalificere udfordringen om manglende arbejdskraft i de kommende år.

Balance

Regionsrådet ønsker at finde løsninger til at skabe balance mellem opgaver og medarbejdere/ledere nu og fremadrettet. Det skal ske ved at tænke i transformationsdagsorden, digitalisering og sundhedsteknologi og afsøge løsninger, der reducerer behovet for personaleressourcer blandt andet ved at omlægge arbejdsgange. Der skal tænkes i nye baner, og pårørende og civilsamfundet skal inddrages i langt højere grad. Samtidig ønsker regionsrådet, at der skal arbejdes med rekruttering og tilknytning med afsæt i kerneopgaven og med respekt for de individuelle medarbejders ønsker og behov.

Politisk lederskab

Regionsrådet har fokus på, at de som politisk ledelse understøtter, at Region Midtjylland har optimale muligheder for at rekruttere og fastholde kvalificerede medarbejdere. Der skal fokus på positiv og ærlig kommunikation om Region Midtjylland og det offentlige som en attraktiv og

meningsfuld arbejdsplads. Der skal i høj grad lyttes til, hvad medarbejderne efterspørger, og medarbejdernes perspektiver skal inddrages i de politiske overvejelser. Samtidig har regionsrådet fokus på, at der skal ske en forventningsafstemning med borgerne i forhold til, hvad regionen kan og skal levere.

1. 3. Bæredygtighed

Regionsrådets ambitiøse strategi for bæredygtighed i Region Midtjylland rummer målsætninger inden for cirkulær økonomi, el-, vand- og varmemeforbrug, logistik, transport og mobilitet samt social ansvarlighed. Gennem løbende handleplaner følger regionsrådet implementeringen af strategien i organisationen.

Regionsrådet har samtidig peget på bæredygtighed som et af de fire emner i den styrende politiske ambition. Under overskriften bæredygtighed har regionsrådet peget på tre problemstillinger, de ønsker at sætte et særligt fokus på.

Genanvendelse

Regionsrådet ønsker at sætte fokus på, hvordan vi øger genanvendelse i Region Midtjylland som organisation. Forbruget skal reduceres, og der skal opnås et signifikant lavere klimaaftryk i Region Midtjylland som organisation gennem øget genanvendelse. Det skal ske ved at se på affald som en ressource, genanvendelse på hospitaler og genanvendelse i relation til bæredygtigt indkøb og udbud.

Nedbringe CO2 aftrykket

Region Midtjylland skal nedbringe organisationens CO2 aftryk. Det skal ske gennem fokus på indkøb af varer og tjenesteydelser, energi og transport samt byggeri og anlæg. Derudover vil regionsrådet reducere regionens klimaaftryk gennem smartere indkøb og ved at stille krav i udbud, og at der i højere grad skal tænkes i partnerskaber både internt og eksternt for at nedbringe Region Midtjyllands CO2-aftryk.

Reduktion af madspild

Regionsrådet har peget på reduktion af madspil i form af et mere bæredygtigt forbrug af mad i Region Midtjylland som et område, der skal arbejdes med. Regionsrådet ønsker, at måltiderne på vores hospitaler og bosteder følger de officielle kostråd – af hensyn til både sundheden og klimaet, og at madspild skal reduceres til et minimum på regionens hospitaler og bosteder. Derudover skal der sættes fokus på lokale løsninger i forhold til forbrug og indkøb af mad.

1. 4. Lighed i sundhed

Lighed i sundhed er samtidig det fjerde emne, som regionsrådet har udpeget i den styrende politiske ambition. Regionsrådet lægger vægt på, at sundheden skal løftes for den gruppe af borgere, hvor det etablerede sundhedsvæsen af forskellige grunde kommer til kort. Derfor er nedsat et særligt udvalg med fokus på netop denne opgave. Under overskriften lighed i sundhed har regionsrådet peget på tre indsatsområder.

Fokus på livsvilkår

Det handler om at skabe sundhere livsvilkår for dem, der har svært ved at skabe det selv. Der skal skabes lighed i sundhed gennem en helhedsorienteret indsats, fx i forbindelse med indlæggelse på hospitalet. Arbejdet med forebyggelse skal styrkes, og der skal tænkes i samarbejder og partnerskaber, særligt med kommunerne, almen praksis og civilsamfundet.

Organisering

Det andet indsatsområde handler om organisering og om, hvordan vi skaber et sundhedsvæsen, der er til at navigere i for de, der har svært ved det. Der skal sikres kompetencer hos den sundhedsfaglige, der understøtter kommunikationen med patienten og

der skal i højere grad være fokus på at tilpasse både skriftlig og mundtlig kommunikation til den enkelte patient, Der skal samtidig et særligt fokus på at understøtte sammenhæng for patienter i komplekse forløb.

Lige effekt

Det skal sikres, at patienter får mulighed for lige effekt af behandling ud fra den viden vi har om, at for at behandle patienter ens, så skal de behandles forskelligt. Der skal laves differentierede tilbud, og patientens behandling og forløb skal tilrettelægges i samspil med patienten, så den enkelte får størst gavn af behandlingen.

Udover de tre emner i den styrende politiske ambition er det blandt andet hensigten af de kommende nærhospitaler skal bidrage til at imødegå den geografiske ulighed i sundhed. Der vil være en stor opgave forbundet med etableringen af nærhospitaler.

Nærhospitaler

På nationalt plan er det aftalt, at der skal oprettes op til 25 nye nærhospitaler fordelt over hele landet. Nærhospitaler skal bidrage til, at flere borgere oplever et sammenhængende og trygt sundhedstilbud med flere aktører under samme tag, der understøtter samarbejdet om patientens forløb, sikrer tilgængelighed for patienterne og sparring på tværs af sektorer og faggrænser. Med aftalen er der afsat 4 mia. kr. til etablering.

Del 2: Andre emner

2. 1. Sundhedsområdet

Ventelister

COVID-19 epidemi og sygeplejerskestrejken i 2021 har betydet, at der fortsat ved udgangen af 2. kvartal 2022 er et betydeligt antal udsatte udredninger og behandlinger i Region Midtjylland. Seneste vurdering fra hospitalerne i Region Midtjylland er, at der ved udgangen af 2. kvartal 2022 er cirka 79.000 aftaler om udredning og behandling, som er blevet udsat til senere.

Hospitalerne udarbejder konkrete projekter til afvikling af de udsatte aktiviteter, og der er et vedvarende fokus på at optimere afviklingen af udredninger og behandlinger på regionens hospitaler. I tillæg til udvidelse af aktiviteterne på de offentlige hospitaler er Region Midtjylland særdeles opmærksom på om muligt at benytte praktiserende speciallæger og privathospitaler til afviklingen af udsatte aktiviteter. Afviklingen af udsatte aktiviteter vil fortsætte i hele 2022 og hospitalerne forventer, at der fortsat vil være et større efterslæb på udredninger og behandlinger ved indgangen til 2023.

Covid

Sundhedsstyrelsen forventer at Danmark får en covid-19-bølge i efteråret og vinteren 2022/23. En ny covid-19-bølge forventes at kunne udgøre en stor belastning af sundhedsvæsenet, særligt hospitalerne. Vaccination mod covid-19 er et helt afgørende element i forhold til at beskytte mod alvorlig sygdom og død som følge af covid-19 og samtidig undgå en stor belastning af sundhedsvæsenet, herunder hospitalerne.

Hovedsigtet med den kommende vaccinationsindsats vil være at undgå stor sygdomsbyrde på populationsniveau ved at forebygge alvorlig sygdom og død blandt de dele af befolkningen, der er i størst risiko for et alvorligt forløb med covid-19. Sundhedsstyrelsen har meldt ud, at gennemførslen af vaccinationsprogrammet mod COVID-19, influenza og pneumokoksygdom (fx lungebetændelse) til efteråret/vinteren 2022-2023 skal varetages af regionerne.

Karkirurgi

Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP) har efter anmodning fra regionerne sammenlignet regionernes praksis, når det handler om amputationer af ben og forebyggende behandlinger for at undgå amputation. Sammenligning er kommet i forlængelse af en ekstern analyse af karkirurgien i Region Midtjylland. Rapporten fra RKKP viser blandt andet, at der især i Region Hovedstaden og Region Nordjylland er sket store forbedringer i forhold til amputationsrater, mens Region Midtjylland sammen med Region Syddanmark ligger midt i feltet på området, når man sammenligner de fem regioner.

Det er i Region Midtjylland besluttet at øge kapaciteten af karkirurgi på kort sigt, og at der i 3. kvartal 2022 skal fremlægges en langsigtet udviklingsplan for at styrke specialet. Der er herunder igangsat en analyse, der blandt andet har fokus på læring i regionens løbende arbejde med at sikre den rette kvalitet.

Udviklingsplan for Aarhus universitetshospital

Regionsrådet har besluttet, at der skal udarbejdes en udviklingsplan for Aarhus Universitetshospital. Arbejdet med planen er i gang. Udviklingsplanen skal bidrage til at sikre et langsigtet perspektiv for udviklingen af hospitalet med fokus på rollen som regionens "faglige fyrtårn", der har fokus på forskning, faglig udvikling og faglige mål. Endvidere er der fokus på hospitalets position som højt specialiseret universitetshospital og på hospitalets høje internationale forskningsstandard. Udviklingsplanen tager afsæt i samarbejdsrelationer både lokalt, regionalt, nationalt og internationalt, da disse spiller en vigtig rolle for såvel universitetshospitalets daglige drift som den fremadrettede udvikling.

Akutområdet

På initiativ fra Hospitalsudvalget vil regionsrådet tage stilling til en bred model for det videre arbejde med akutområdet og den sammenhængende akutindsats. Arbejdet involverer personalesituationen på akutafdelingerne, inkl. mulige tiltag i forhold til at sikre den nødvendige bemanding, og på at sikre gode patientforløb for de akutte patienter, herunder med fokus på samarbejdet mellem afdelinger og sammenhæng til andre samarbejdsparter og sektorer om overgange til det nære sundhedsvæsen mv.

Det medicinske område

På baggrund af en øget ældrebefolkning, og dermed generelt stigende behov for primært akut medicinsk behandling og pleje, har regionsrådet besluttet, at der skal udarbejdes en analyse og en samlet plan for udviklingen af det medicinske område. Planen kan sætte fokus på den ældre medicinske patient – blandt andet med fokus på udbredelsen af sammedagsudredning, på bedre akutte forløb for patientgruppen og på området vedrørende den palliative behandling.

Sundhedsklynger

Der etableres nye sundhedsklynger omkring hvert af landets 21 akuthospitaler. De nye sundhedsklynger vil både have et fagligt og et politisk niveau og indeholde repræsentanter fra region, kommuner og almen praksis. Samtidig etableres i hver region et overordnet sundhedssamarbejdsudvalg, som står for at koordinere og sætte retningen for arbejdet i hver af regionens egne sundhedsklynger.

Sundhedsaftale

Sundhedsaftalen er en politisk aftale, der udgør den overordnede, generelle ramme for samarbejdet på sundhedsområdet mellem kommuner, regioner og almen praksis. Den nuværende aftale er gældende for 2019-2023. Der skal udarbejdes en ny sundhedsaftale i løbet af 2023.

Modernisering af lægevagten

I den nye overenskomst mellem praktiserende læger og regioner er det aftalt, at der skal ske en modernisering af Lægevagten i løbet af overenskomstperioden på tre år. Region

Midtjyllands udgangspunkt er et ønske om en aftale med PLO-Midtjylland. Forhandlingerne om modernisering af Lægevagten vil pågå hen over efteråret 2022.

Præhospitalet

Præhospitalet oplever udfordringer og pres fra det demografiske træk i Region Midtjylland. Siden 2014 ses en stigning på 13,2% i antallet af ambulancekørsler. Stigningen går på tværs af regionen. Samtidig er den gennemsnitlige tid pr. kørsler for ambulancerne steget med 6 minutter fra 2017 til 2021. Den stigende aktivitet og længere opgavetid har betydet længere respons- og ventetider og et større arbejdspress i ambulancetjenesten og AMK-vagtcentralen. Præhospitalet oplever generelt udfordringer med rekruttering og fastholdelse af reddere, hvorfor det er vanskeligt at øge antallet af ambulanceberedskaber. I første kvartal 2023 fremlægges en langsigtet plan for robustgørelse af Præhospitalet.

2. 2. Socialområdet

Evalueringen af det specialiserede socialområde er afsluttet, og regeringen har fremlagt en samlet afrapportering samt udspillet "Et liv med ligeværdige muligheder" med henblik på de kommende politiske forhandlinger. I udspillet forslås blandt andet gennemført en specialeplanlægning på socialområdet frem mod 2030 – med inspiration fra sundhedsområdet, herunder at en række højt specialiserede tilbud udpeges som specialfunktioner, og at en del af disse tildeles videns- og rådgivningsforpligtelse i forhold til kommunerne. Regeringens udspil omfatter også en række forslag til kvalificering af kommunernes udredning og visitation til sociale indsatser og tilbud.

Udviklingsplan for Socialområdet i Region Midtjylland

Det er politisk bestemt, at der skal udarbejdes en Udviklingsplan for Socialområdet i Region Midtjylland. Planen forventes fremlagt til godkendelse i regionsrådet i 1. halvår 2023. I udviklingsplanen indgår en lang række centrale temaer, herunder samarbejde med borgere og pårørende, videns- og kompetenceopbygning etc.

2. 3. Regional Udvikling

Regional udviklingsstrategi

Den regionale udviklingsstrategi skal revideres. Målsætningen med revision af den eksisterende udviklingsstrategi er at finde strategiske løsninger i regionalpolitiske partnerskaber, at adressere komplekse samfundsmæssige udfordringer, som er svære at definere, og som der ikke findes simple løsninger på og at identificere løsninger, der er handlingsanvisende.

Den kollektive trafik

Den kollektive trafik er udfordret økonomisk på grund af faldende passagertal og stigende omkostninger. Samtidig er der behov for at fremadrettet at udvikle bæredygtige løsninger for den kollektive trafik og nytænke løsningerne i forhold til mobilitet. Det er derfor blandt de nært forestående, store opgaver at tilpasse den kollektive trafik til den økonomiske ramme og nytænke løsninger, der fremmer bæredygtighed og mobilitet.

Råstofplan 2024

Råstofplanen fastlægger, hvor der i Region Midtjylland kan gives tilladelse til at indvinde regionens naturgivne råstoffer – dvs. sand, grus, sten, kvartssand, ler, moler, plastisk ler, tørv og kalk. Regionsrådet har i maj 2022 sendt en råstofredegørelse i offentlig høring. Redegørelsen og høringssvarene vil danne et samlet grundlag for, om der er behov for en revision af råstofplan 2020. Regionsrådet forventes at kunne træffe beslutning om en eventuel planrevision på mødet den 26. oktober 2022.

2.4. Tværgående fokusområder

Ansvarlig økonomistyring

Regionsrådet skal sikre, at Region Midtjyllands økonomiske ramme udnyttes bedst muligt, men samtidig tilstræbe at rammen overholdes. På den baggrund har Regionsrådet afsat en pulje til ubalancer og konsolidering. Formålet med puljen er at kunne imødegå ubalancer, hvis de skulle opstå. Såfremt der ikke er behov for puljen til at imødegå ubalancer, anvendes puljen og evt. yderligere mindreforbrug til konsoliderende tiltag, det kan eksempelvis være ekstra indkøb af medicin til lager, indfrielse af leasinggæld eller genforsikring af tjenestemandspensioner. På den måde udnyttes rammen i videst muligt omfang til at sikre det størst mulige råderum fremadrettet.

Transformation

Den demografiske udvikling kombineret med de rekrutteringsudfordringer, der kigges ind i de kommende år nødvendiggør, at der parallelt med den digitale transformation sættes fokus på en generel transformation af måder, hvorpå der leveres sundhedsydelser til borgerne. Dette gælder både ændringer i forhold til opgaveløsning og opgavemængde. Opgaveflytning, nytænkning af arbejdsgange, ændringer i arbejdskultur mv. er således vigtige håndtag i forhold til at indrette sundhedsvæsenet til en situation, hvor der bliver flere borgere med kroniske sygdomme og flere ældre, ligesom det er væsentligt, at der sker en løbende forventningsafstemning mellem regionsrådet og patienter/borgere om levering af sundhedsydelser.

Digital transformation af Sundhedsvæsenet

Formålet med digital transformation er, med udgangspunkt i brugernes behov, at udvikle sammenhængende services og produkter og skabe et attraktivt tilbud til brugerne. Transformationen kræver nye måder at gøre tingene på og involverer alle niveauer af regionen samt de øvrige dele af det tværsektorielle sundhedsvæsen. Regionsrådet er fortsat forpligtet på at følge og bidrage til fremdriften i dette arbejde.

Byggeri og investeringer

Regionens anlægsbudget er presset, fordi der er en ubalance mellem ønsker/behov og så de midler, der er til rådighed til prioritering. Priserne er steget kraftigt inden for den seneste tid og forventningerne til markedssituationen er præget af usikkerheder. Desuden har den seneste økonomiaftale efterladt regionen med en mindre ramme til anlæg en forventet. Situationen skærper behovet for, at regionsrådet arbejder fokuseret med de anlægsmidler, der er til rådighed. Blandt de største aktuelle anlægsprojekter kan nævnes byggeriet af nyt hospitalsapotek og -vaskeri, projektet om Ny Psykiatri i Viborg og generalplanen for Regionshospitalet Randers.